

TEOLOGIE XX I XXI WIEKU

I. Dane wypełniane przez jednostkę prowadzącą studia na podstawie zatwierdzonych planów studiów

Jednostka prowadząca: Szkoła Doktorska na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

Dyscyplina: nauki teologiczne

Nazwa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)* – ew. forma zajęć

Teologie XX i XXI wieku

***Nazwa szczegółowa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)**

dla przedmiotów obieralnych

Kod przedmiotu pozostawić puste

Język: polski

Typ przedmiotu: obowiązkowy

przedmiot kształcenia ogólnego, podstawowy, itd.

Przedmiot obieralny: nie

szczegółowy przedmiot podlegający wyborowi przez doktoranta w ramach przedmiotu np. „Seminarium z teologii fundamentalnej” w ramach przedmiotu „Seminarium”

Rok studiów I, semestr II

Wymiar: 30 godz., wykład

Punkty ECTS: 2

Forma zaliczenia: egzamin

Prowadzący: o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE

Koordynator sylabusu: o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE

II. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusu (prezentowane również na stronie internetowej UPJPiI)

Wymagania wstępne:

Należy dysponować podstawowymi wiadomościami odnośnie do istoty i natury teologii (katolickiej), sposobami jej odróżniania od innych; znać Magisterium Kościoła katolickiego, a zwłaszcza treść Katechizmu Kościoła Katolickiego.

Cele:

Przekazanie nowych osiągnięć w zakresie rozwoju teologii chrześcijańskiej, katolickiej i istotnych obszarów oraz sposobów tłumaczenia Objawienia judeo-chrześcijańskiego przez myśl współczesną, często spoza katolicyzmu. Chodzi o ukazanie nie tylko zmian zachodzących w samej teologii, jej rozwoju, lecz przede wszystkim o bardziej harmonijne dostosowanie treści ewangelicznych – w łączności z ortodoksją i Tradycją – do odpowiedzi i wyzwań współczesności. Również nowe sposoby teologicznych wykładni mają lepiej służyć misji ewangelizacyjnej całego Kościoła powszechnego. Pośród celów pośrednich należy wymienić dążenie do zrozumienia zmieniającego się dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego, podejmując współpracę w tych płaszczyznach, dla ogólnego dobra ludzi.

Treści kształcenia:

Monograf „Teologie XX i XXI wieku” pragnie wskazać na nowe kierunki teologiczne nie tylko w Europie (np. teologia estetyczna, terapeutyczna, etyczna, pracy, pokoju, dialogu, języka, męczeństwa i inne), lecz także na teologie azjatyckie, afrykańskie czy latynoamerykańskie, gdzie aktualnie mamy do czynienia z o wiele większą liczbą interesujących przyczynków niż to jest w Europie. Większość nowych nurtów w teologii XX i XXI w. wiąże się z (ponownym lub nowym) odkryciem miejsc teologicznego poznania: Objawienie, liturgia, historia, świat, rzeczywistości ziemskie, osoba, naród, społeczeństwo, praca, wolność, wyzwolenie, ekumenizm, dialog, proces, eschatologia, męczeństwo, nadzieja, doświadczenie, estetyka, ekologia, kultura, piękno, feminizm, pokój. I tak powstały teologia historii, teologia rzeczywistości ziemskich, teologia polityczna, teologia wyzwolenia, teologia narodu, teologia feministyczna, ekumeniczna, procesu, itd. Nowe *loci theologici* stają się

równocześnie zachętą do wypracowywania nowych metod, jak np. metoda transcendentálna B. Lonergana i K. Rahnera, narracyjna u G. Lindbecka i H. W. Freia czy metoda personalistyczna.

Efekty uczenia się:

Nabywanie wiedzy o stanie chrześcijańskiej teologii i jej różnych formach współczesnych. A przy tym, rozróżnianie teologii katolickiej od innych postaci teologii chrześcijańskich. Doktorant winien rozgraniczać – z całą ekumeniczną wrażliwością – katolicką ortodoksję (oficjalną naukę Magisterium Kościoła) od postulatów czy propozycji teologicznych. Dzięki temu nabędzie kompetencji do właściwej postawy służby ludowi Bożemu, aby rozróżniać przekazy (wypływające z wnętrza Kościoła, jak i spoza jego obszaru) dziennikarskie, medialne od poprawnej nauki katolickiej wiary.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład, analiza wybranych tekstów, prezentacje przygotowywane przez studentów, dyskusje.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Ocena z prezentacji / końcowy egzamin ustny.

Lektury podstawowe:

Napiórkowski, A., *Teologie XX i XXI wieku*, wyd. WAM Kraków 2016.

Napiórkowski, A., *Niezbywalność teologii. Implikacje eklezjologiczne i mariologiczne*, Sandomierz 2018, ss. 222.

Napiórkowski, A., *Od Arki Jahwe do Kościoła Trójjedynego Boga*, Pelplin Bernardinum 2019, ss. 232.

Napiórkowski, A., *Proegzystencja Kościoła*, UPJP II WAM Kraków 2018, ss. 203.

Lektura uzupełniająca do wykładów „Teologie XX i XXI wieku”

Balthasar H.U. von, *Antyrzymski resentment*, Poznań 2004.

Czaja A., *Credo in Spiritus Vivificantem. Pneumatologiczna interpretacja Kościoła jako komunii w posoborowej teologii niemieckiej*, Lublin 2003.

Ferrario, F., *La teologia del novecento*, Roma 2011.

Gibellini, R., *La teologia del XX secolo*, Brescia (3)1996.

Historia teologii. Epoka nowożytna, T. IV, red. Angelini G., Colombo G., Vergottini M., tłum. W. Szymona, Kraków 2008.

Historia teologii. Epoka odrodzenia, T. III, red. G. D'Onofrio, Kraków 2008.

Historia teologii. Epoka średniowiecza, T. II, red. G. D'Onofrio, Kraków 2005.

Historia teologii. Epoka patrystyczna, T. I, red. A. Bernardino, B. Studer, Kraków 2003.

Historia dogmatów, red. B. Sesboüé, Kraków 2002-2003, t. I-IV.

Kościół i dar pokoju, red. M. Chojnacki, J. Morawa, A. Napiórkowski, Kraków 2016.

Leksykon polskich dogmatyków XX i XXI wieku, red. K. Gózdź, Lublin 2010.

Leksykon Wielkich Teologów XX / XXI wieku, red. J. Majewski, J. Makowski, Warszawa 2003 – T. I, Warszawa 2004 – T. II, Warszawa 2006 – T. III.

Lubac H. de, *Medytacje o Kościele*, Kraków 1997.

Napiórkowski, A. A., *Kościół bez Kościoła. Świadek wiary – D. Bonhoeffer*, Kraków 2014.

Napiórkowski, A. A., *Współczesny Kościół i ponowoczesny świat*, Kraków 2015.

Napiórkowski A. A., *Teologia jedności chrześcijan*, Kraków 2011.

Napiórkowski A. A., *Misterium communionis. Eklezjalny paradygmat dziejów zbawienia*, Kraków 2006.

Napiórkowski A. A., *Reforma i rozwój Kościoła. Duch Boży i instytucja*, Kraków 2012.

Powszechna Encyklopedia Filozofii, Maryniarczyk A. (red.), T. I-X, Lublin 2000-2009.

Problemy współczesnego Kościoła, red. M. Rusecki, Lublin 1996.

Saranyana J. I, J. L. Illianes, *Historia teologii*, tłum. P. Rak, Kraków 1997.

Theologen der Gegenwart, hrsg. D. Ford, Paderborn-München-Wien-Zürich 1993.

Winling, R., *Teologia współczesna*, Kraków 1990.

Wybitni teologowie XX wieku. Krąg języka niemieckiego, red. J. Jezierski, K. Parzych, Olsztyn 2006.

III. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusu (tylko do dokumentacji)

Obciążenie DOKTORANTA pracą:

(całkowity nakład pracy doktoranta potrzebny do osiągnięcia efektów w godzinach oraz punktach ECTS (1 pkt ECTS odpowiada 25–30 godzin pracy doktoranta z udziałem nauczyciela oraz bez udziału nauczyciela))

<u>Forma aktywności doktoranta</u>	<u>Średnia liczba godzin pracy doktoranta</u>
Godziny kontaktowe wynikające z planu	30 godzin
Pozostałe godziny kontaktowe	15 godzin
Praca własna doktoranta	15 godzin
<u>Razem</u>	<u>60 godzin</u>

Podpis koordynatora sylabusu

Podpis prowadzącego